

Cih jing knuih siam lăn Aê Aduôn

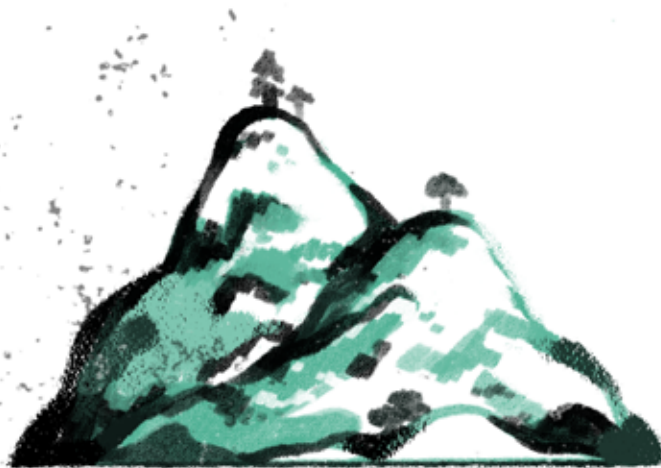
Dương Mạnh Hùng
Phạm Thu Trà

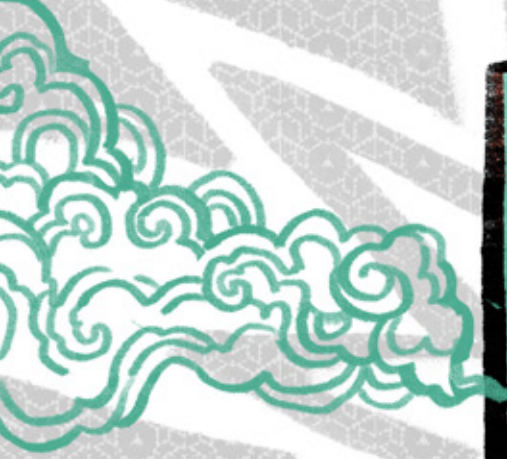
**Hră cih klei Ê Đê anei thŭn 2021, jing kơ Linh
Nga Niê kdam, H'Loat Knul, Phạm Thu Trà,
Dương Mạnh Hùng. Hlei pō Chiang lō cih wŭt
hră cih klei Ê đê anei, máo phung pō cih anei
leh anân Vien Goethe - Indonesia brei dah**

**Cih jing knŭih siam lăn ala Aê aduôn” hŭm
lam Du An “ Movements and Momennts –
feminists Gennerationns “ kơ Vien Goethe.
Du An jing klei yă dliê bi kđơng kơ phung
mniê djuê ana biă mnuih Čar Tay Nguyen
ngă hōng rŭp êlŭih thăo čiang**

Klei l:

Jing phün agha dhar kreh

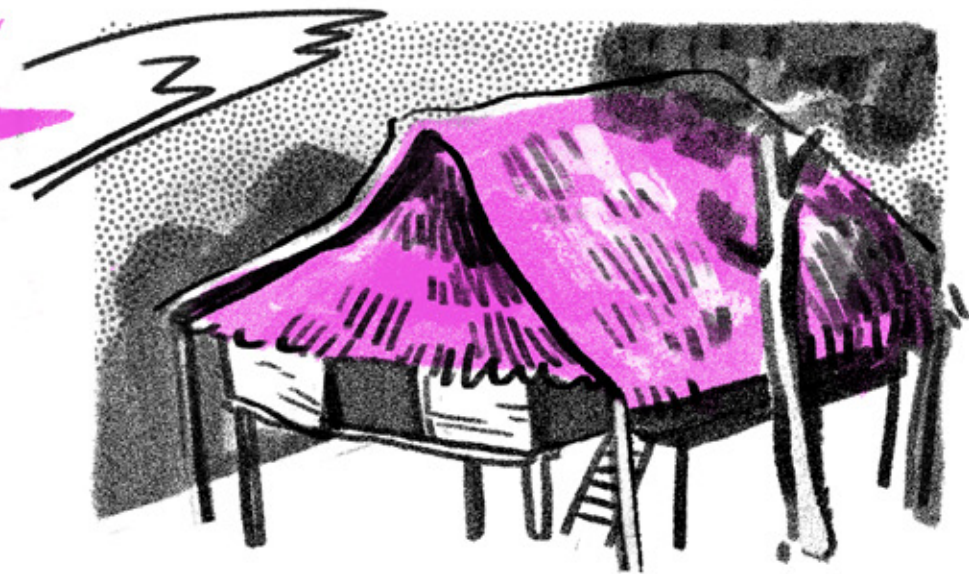
thun 1946, Ama y Ngõng hluẽ
brũa kru, leh anãn jing pỏ bi ala
Quốc hội tal sa

Ama kỏ
anak Ê Đẻ
Cỏ Tây
Nguyên, biỏ
dah kỏ
prỏng khuei
hỏm kngan
củ kmỏng
Việt Bắc

Klei yỏl dle kỏ kỏ
mphủn hỏm buồn
sang phung Tỏy

Dờng mớng Ami
Kkiēng kào, hluē klei
bhiat kớ phung
Tày, Ama kào đã
kuốp sô k dừm hằm
đinh kram djuờ
đlông dhan kyào

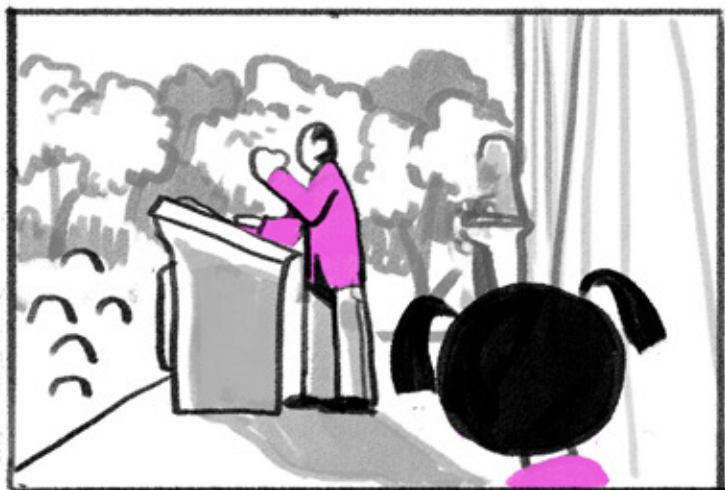

leh anân Ama
mã ea hnoh
giãm buồn
mnei kớ kào

Kào đi prớng hong boh kớ, ea hnoh, leh anân klei khấp phung buồn sang Tày

hloe klei Ê Đê
kháp ciăng anak
mniê, biã dah káo
anak mniê tal
êláo mớh

hloe klei Ê Đê kháp ciăng
anak mniê, biã dah káo
anak mniê tal êláo mớh

Ama káo ngã nai,
ngã kãn bộ jãk,
jing mnuih phung
hêh hriãm hrã
kháp ciăng, leh
anãn iêo kũ

**Ama
Y NGÔNG!**

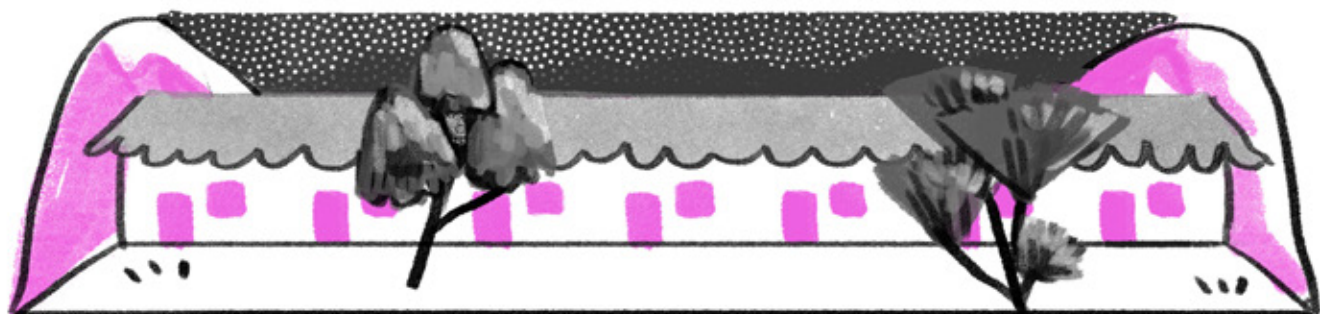
Ê nuk hlak điệt kơ kào, lu klei
yäl dle kơ ƣar Dak Lak, mào
drai ea, mào ƣư Kmrông siam
mông ai, hläm klei mmuiñ kơ
Ama:

Gấp ỏi, hmuh klei
dlie ƣư ea hnoh,
Kmrông ntäh

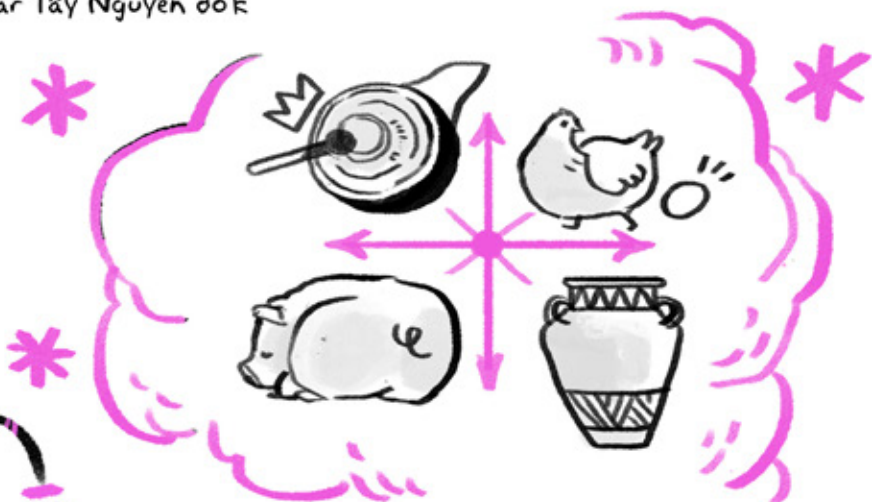
Ƣar Tây Nguyên Jhông ktang,
hing ang

Rông mse si ƣư
Krông, Krông Ba

Ama kào ngã khoa sang hờ mnuh đjue ana kring đhũng, ăt jing anôk
dũm tuh kãn bô đjue ana kbũi ăar Tây Nguyên đok

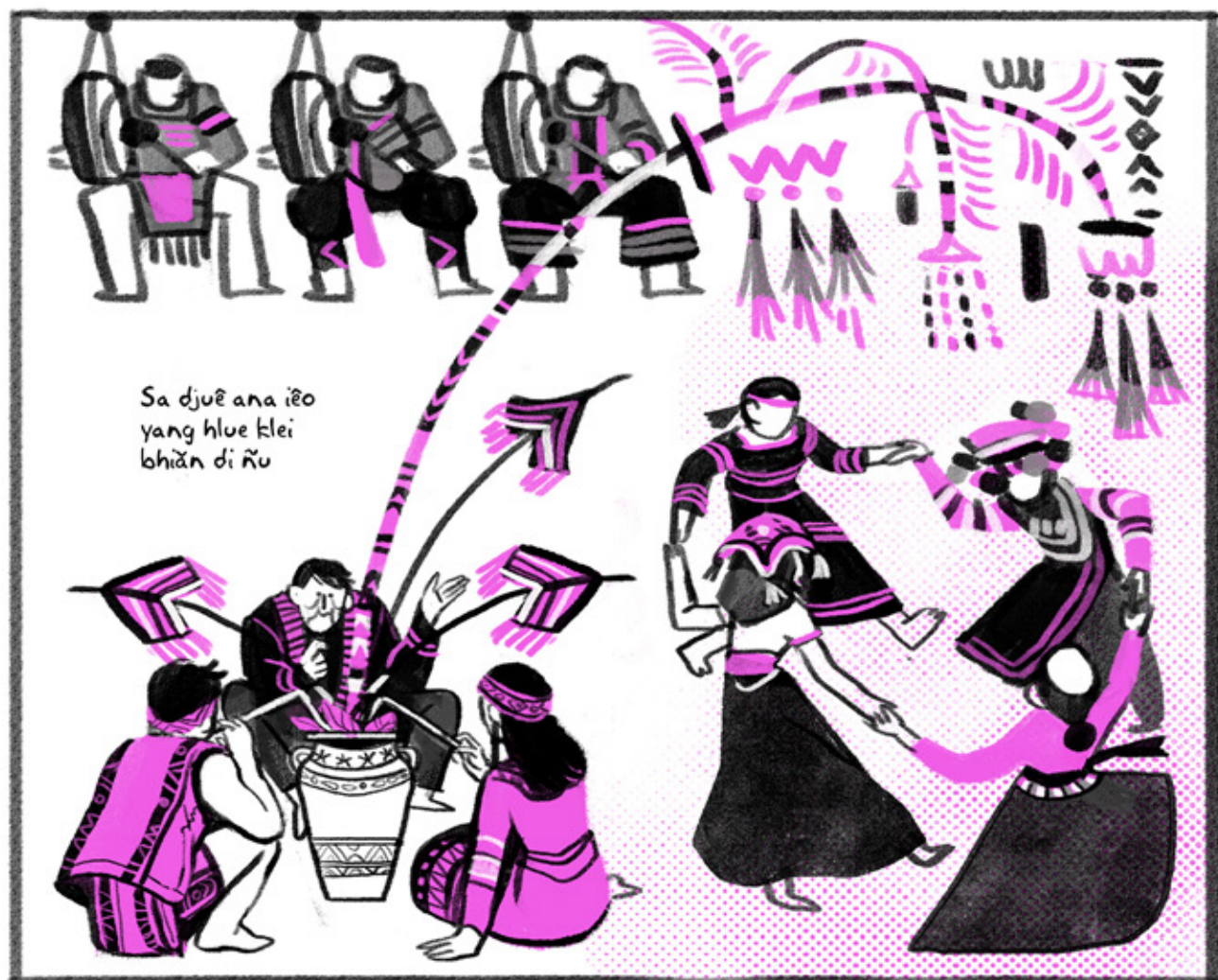
Di ău đă ăing, ăeh,
ũn, mnũ,... mse si
đũe buôn sang, ngã
anôk đok hlue klei
bhiãn Ê Đê

Dũm đjue ana
đok sa anôk,
wãl mnhê

Sit têt
Nguyên
đan truh

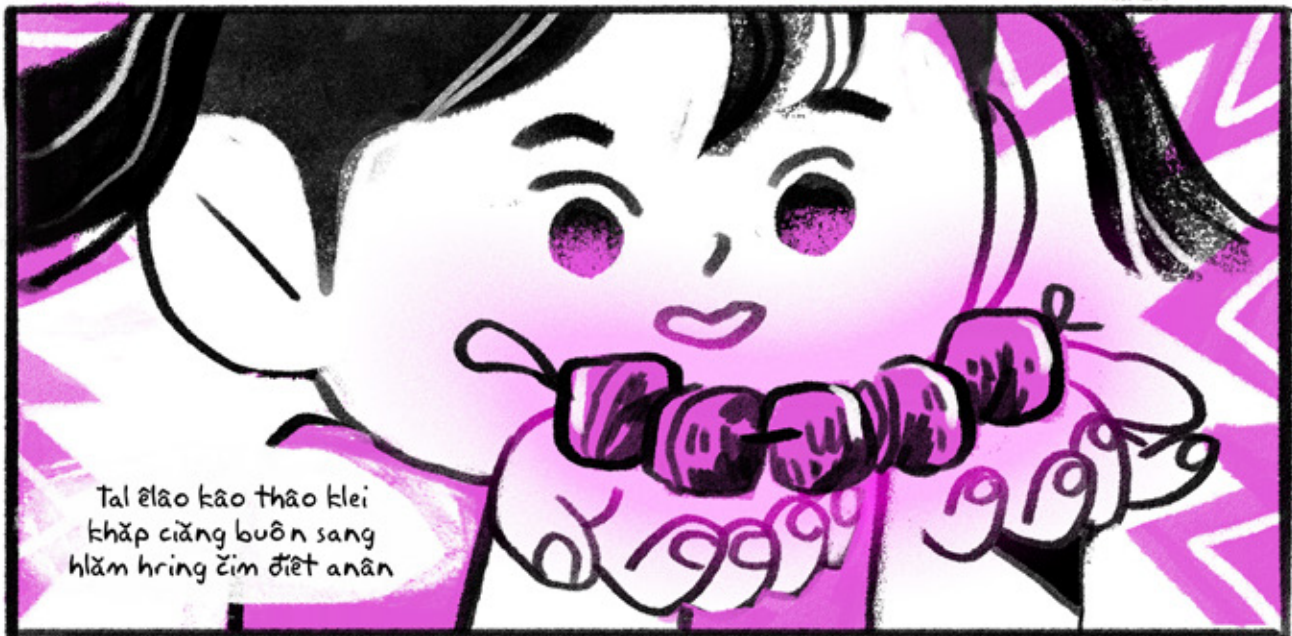

hloe klei bhiñ Zar Tây Nguyên, Ama
hong káo đũe hiu mñm kpia ti sang
nao ăt mào sa hring zim điệt ba wit

Ami ăl kyua dah prái
đũe m hãm ao Ama, hong
mào thao boh đoh

biã dah hong káo, hring zim điệt
anñ jing kah moha klei hok măt
hong mnuh buñ sang

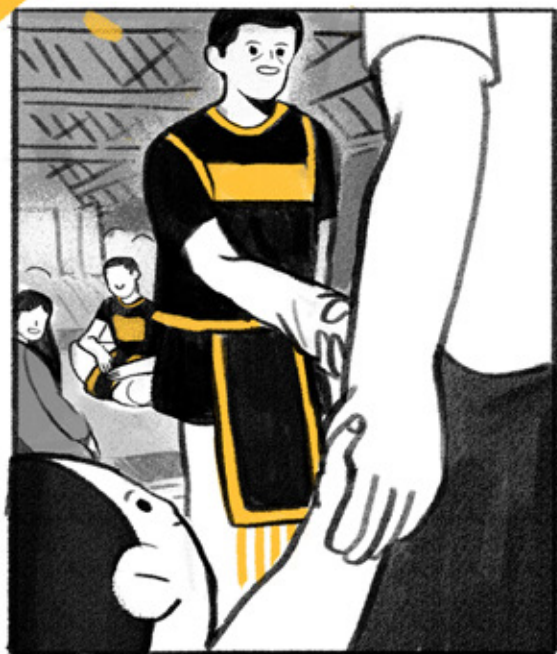
Tal ăt káo thao klei
kháp ciang buñ sang
hãm hring zim điệt anñ

Klei 2:

Mnuh knhâo atăt ba kâo hlue

Thũn 1959, arǎng đōng duah klei ghan
hlǎm sang hrǎ djuē ana ǎar Tây Nguyên

Lu klei ghan ǎar Tây Nguyên yǎl đle hong klei
djuē ana, mǎo sa ǎo mblang brei kǎo phung ãu ǎih

Sa djuē ana lǎo
mǎo klei ghan
mđhē. Dũm klei
đũm đōng lǎo đliē
hong klei mmuiñ

Mǎo dah Yang buh kǎo đōng mǎng kǎo
thāo dũm klei ghan nǎn

Thũn 1980, Ama
kao brei Sủ Văn
hóa Dak Lak hiu
duah Dhar kreh
đuê ana đũm, mảo
nai atăt ba

Kảo đũn nai atăt ba hriãm brũa hiu duah

hriãm mkă ẽing điet, prõng, ẽih klei mmuĩ
đlõng đũt

si ngă mã rũp, si ngă ẽmuh phung mduõn

leh anãn hãn
kảo hiu duah,
hriãm hrã

Phung nai đã giê kxá đông, đút,
mởm mbit, hřá zih. Káo đok
đăng phung nai ngá

sa cō mniē mduōn hriē
dja sa cǎp mdiē mrao

ku dōk alōk atōk mdiē

mǎ kngan kti đing
mdiē dlōng đūt mđhē,
sa đing sa bǎng điet

kti plūh bliu ruah
năm đing, leh
anān ku brei kō
năm cō mniē
mrao hriē

hlāk di ñu dōng ayū hlām đing, klei kut mmiuñ
kwang jāk jin.

Nai mã sa đing tal sa bi lōng
hōng mãi mã ãnai mšē si đjō klei
kut mmiuñ La

Kāo amāo hmao thao
đing tūt ngā hōng đing
mđiē hmuh jāk snāk

dah anei jing đing
tūt ngā hōng đing
mđiē jāk snāk sō nān

Lē đing nām,
brō, gong,
ngā deh... jāk
hin lu lin

Dông móng nân yoh, káo kháp ciăng
klei mmuiñ, mmuih khhao Tây Nguyên.
Phung di ñu mth brei káo thao klei
kut mmuiñ Tây nguyên siam jāk snāk

Klei 3:

Nao dong mong dum hrim truh arã nei

Nao hduah leh anan buh klei kut mmuiñ
siam sớ nân, lể ất buh klei kut mmuiñ
đong lui, káo rủa ai tiê

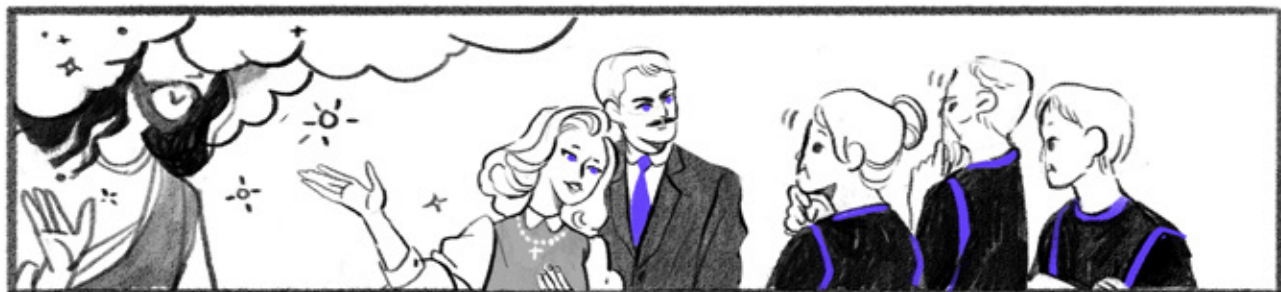
Thũn 1951,
mão sa cớ
ung mớ
mnhuì My
hriê Buôn
Ma Thuật

Ngã sang mđrao brei mnhuì rủa phũng leh
anan iêo hluê klei đao Tin Lành

iêo lu khua prõng Ê đê
hluê klei đao Tin Lành

Đao Tin Lành dkeh
đlan hin đao Khop:
Dah hluê đao đi ãu
phủi lui klei bhiãn Ê
Đê, đok hlõng chum
ao djuê ana đuih

Dah mốt kớ buôn sang amão hnuh klei
Ê đê, hlei mào thao buôn Ê Đê

Mão buồn káo mrao truh...

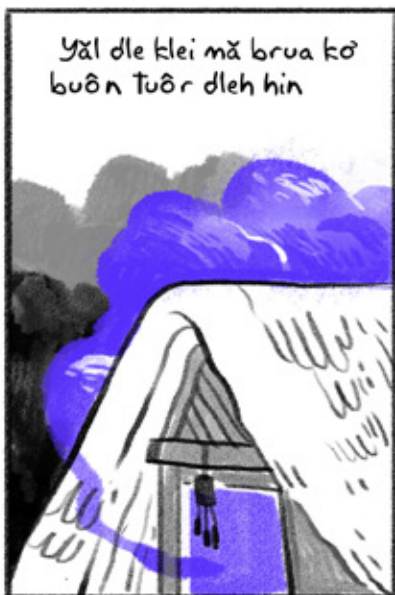
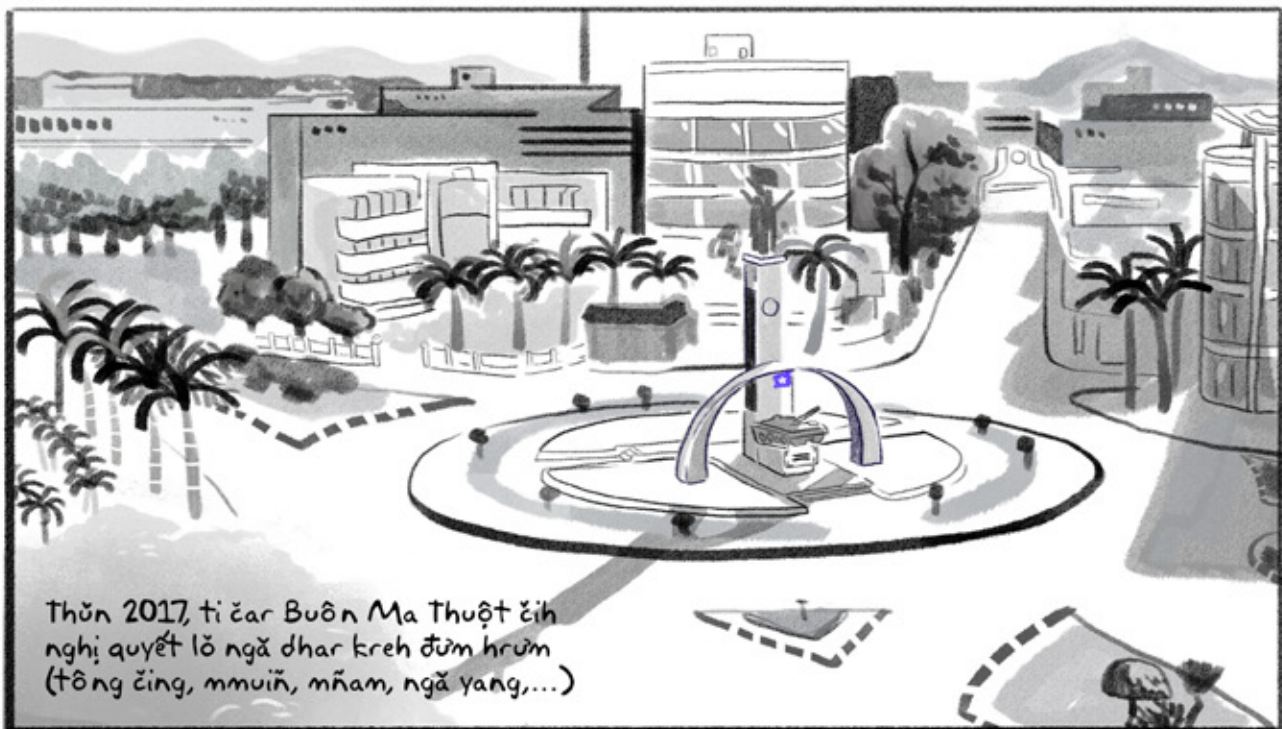

Phung di ãu mao blũ dhar kreh ðũm
hũm, leh anãn mao blũ kơ klei ðao
Tin Lành

Kyua h dah di ãu hũ
arãng bi kah klei ðao

Biã dah, buãn
anãn mao lu
mnuh khão
thão jãk klei
kut mmuiã
(kõ, iẽo ðĩng
nãm, tũng cĩng
mmuiã,...)

ghi - ta kơ
Tây Ban Nha

Or - gan phung cồ pẻ kơ
Nhật Bản

cing knah, cing
kram kơ aē
aduôn phung hmei
mão dơng mớng
đum hừm

cing knah, cing
kram Ê Đê jăk jin,
hmăr jih jang bai

hră nei hin cār tac
ēngao niu laē: Gong
cing Tây Nguyên jing
dồ yuôm bħăn kơ
anak mnuih, ya dah
mnuih Ê Đê drei lui hễ
?

anão mào phung đjue ana thao tōng sớ năn ôh?

ya drei mào
lồ khăp ciang, mào
lồ tōng cing hễ ?

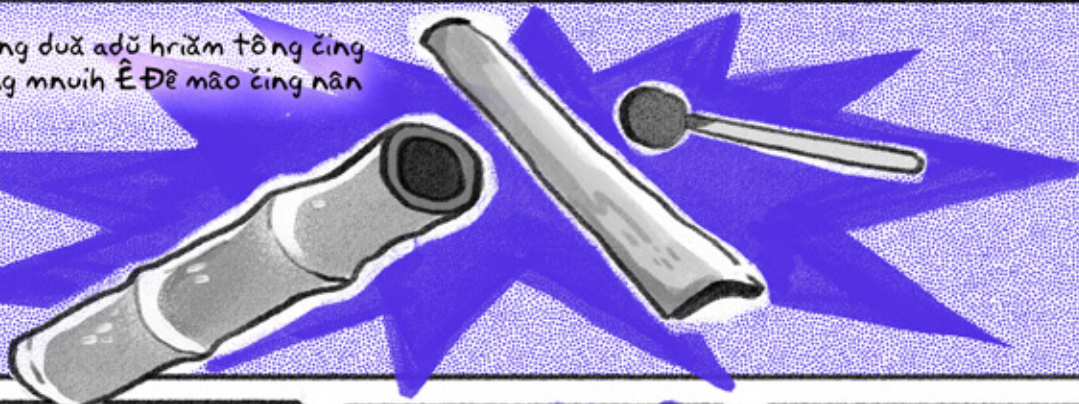

Êgao hruê anân, phung nuuih
buôn sang iêo phông văn hóa
Buôn Ma Thuột akáo brei kơ
buôn sa adũ hriãm tông cing
kram

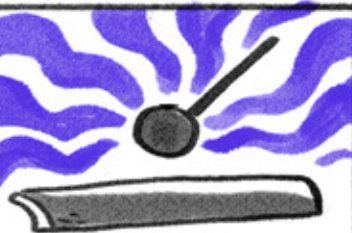
Sơ nân yoh
sa thũn tử
dũn káo bũ
hông kơ
buôn sang

Dông móng đũa adũ hriãm tông cing
kram, lổng nuuih ÊĐê mảo cing nân

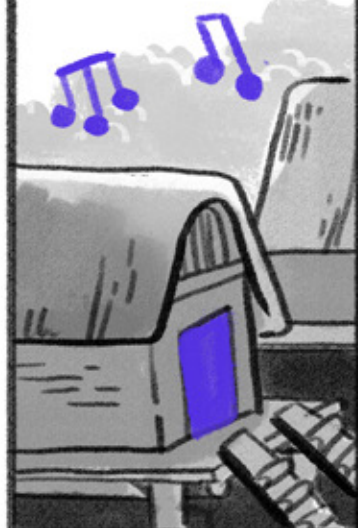
Đũn hriãm cing kram brei kơ
phung điết

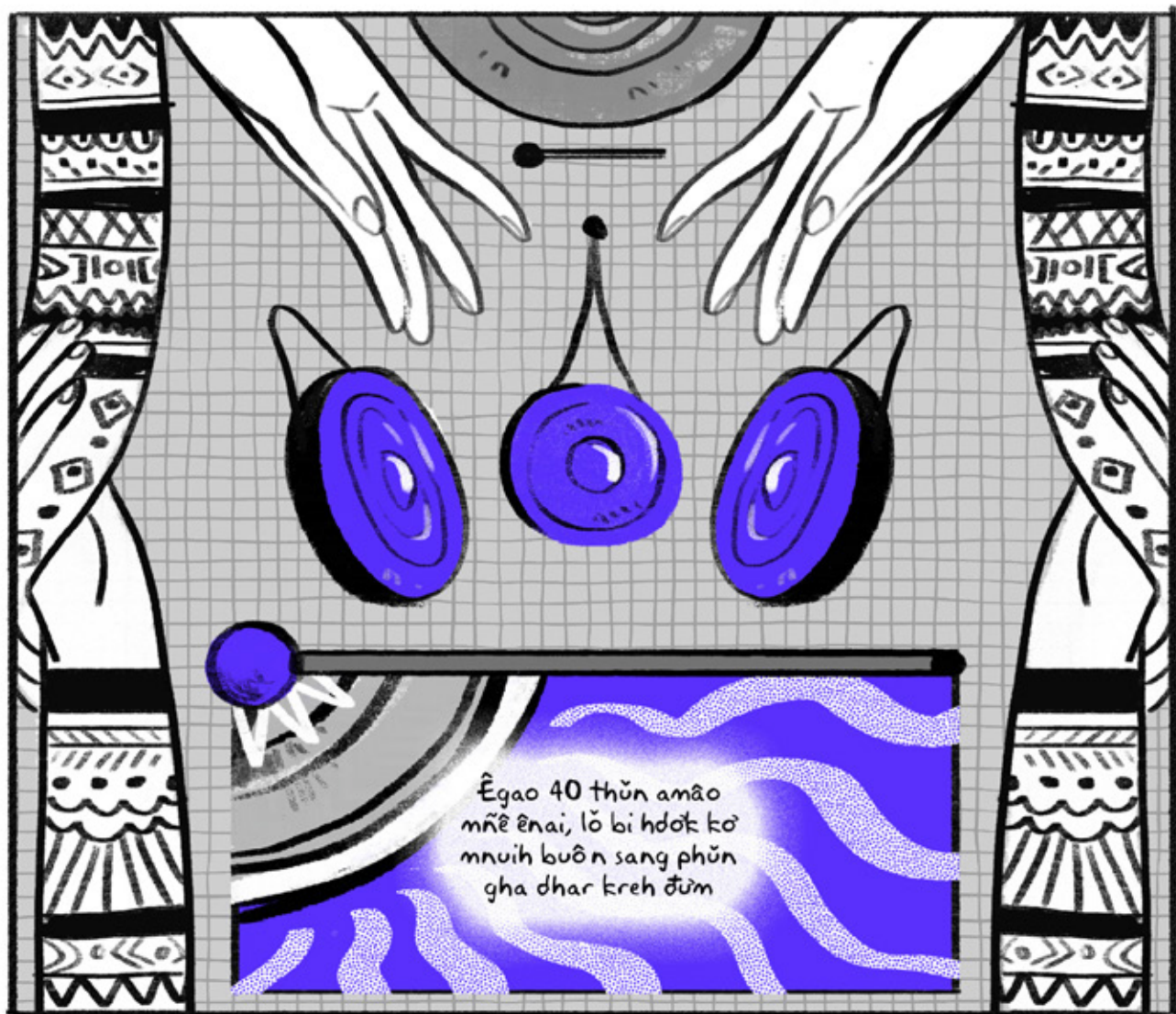
tông hiu, hắp lênh
kơ tác buồn, hliak
nao kiã êmô, kbáo

Dông móng cing
kram, klei kut
nuuih ênai cing lỏ
wit kơ buồn sang

Āng hǎng sa huē mào
khuī, nai ching krah lō wit
hōng Buôn Tuō...

Ēgao 40 thūn amō
mē ēnai, lō bi hōk kō
mnuh buōn sang phūn
gha dhar kreh đum

Klei 4:

Mnuh đã pih klei bhiăn Tây Nguyên

Hlăm sa blữ müt adũ anđk sang mđ lênh klei
kut mmuiñ kớ phung hêh, káo ênuh di gờ.

Phung anak min
moh djũ ana drei
khao ênuh?

Máo
moh

Di gờ yál dle kớ
phung buôn sang
ngã yang na nao, káo
lõ mblang?

Dõ klei ngã yang anãn jing, đong móng ênuh ae adũn
phũn đõ dih hũy mpũ kớ lu Yang, dũi ngã brũa drei laç
jãk, máo klei soh drei ngã yang cĩang kớ yang pap brei

Nãn gờ máo djũ khao ênuh
ôh phung anak, nei hin nai
mblang sớ nei:

mẽ hlãm klei ngã yang
cĩang kớ hjan...

Arăng sớ
răng khăt
akõ mnõ ...

leh anân
cút akõ giê

Ciăng đlăng ti ting akõ mnõ
anân dai sớ răng thao ting nân
mão hjan, wăt ãiăng laẽ kớ
Yang buôn drei cũh mnõ leh

Đa đã, mtuõ m hõng
lu kring dhar kreh
mdhê, sớ nân yõh
phung hõeh điệt hrue
aneĩ wớh bit; mào
dah amão thao sãng
kớ phũn gha põ

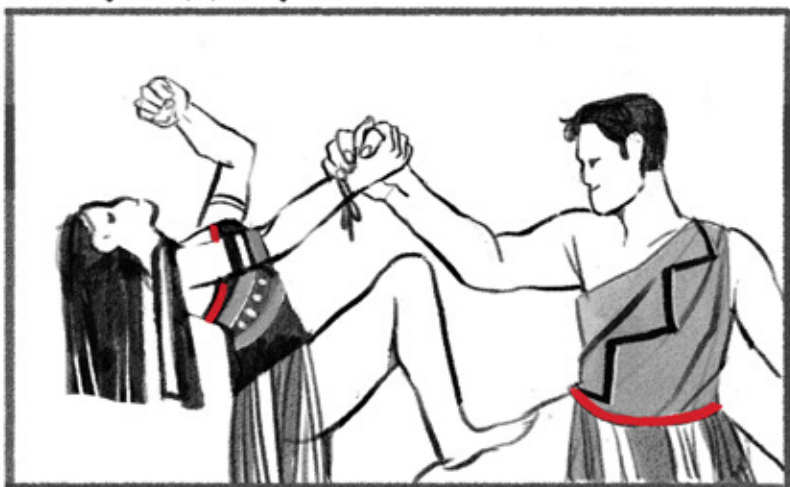
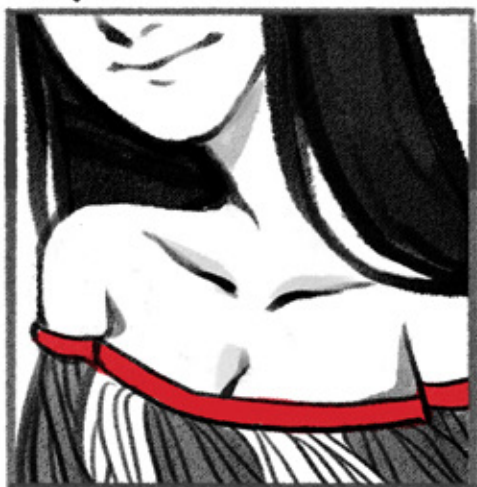

Tờ dah drei mào thao klei yãl
dle kớ drei põ, klei kút mmuiñ
đuẽ ana põ

arăng sớ răng ngã
brei, biã dah arăng
ngã soh, mào đjõ hõng
klei bhiãn Ê ã

Mse si sa blur kao nao dang klei bi long aka kpia, nao sa phung kod jing nuuih yuan bi long hong klei kod leh nan chum ao anao mse hong kodrap phung E de

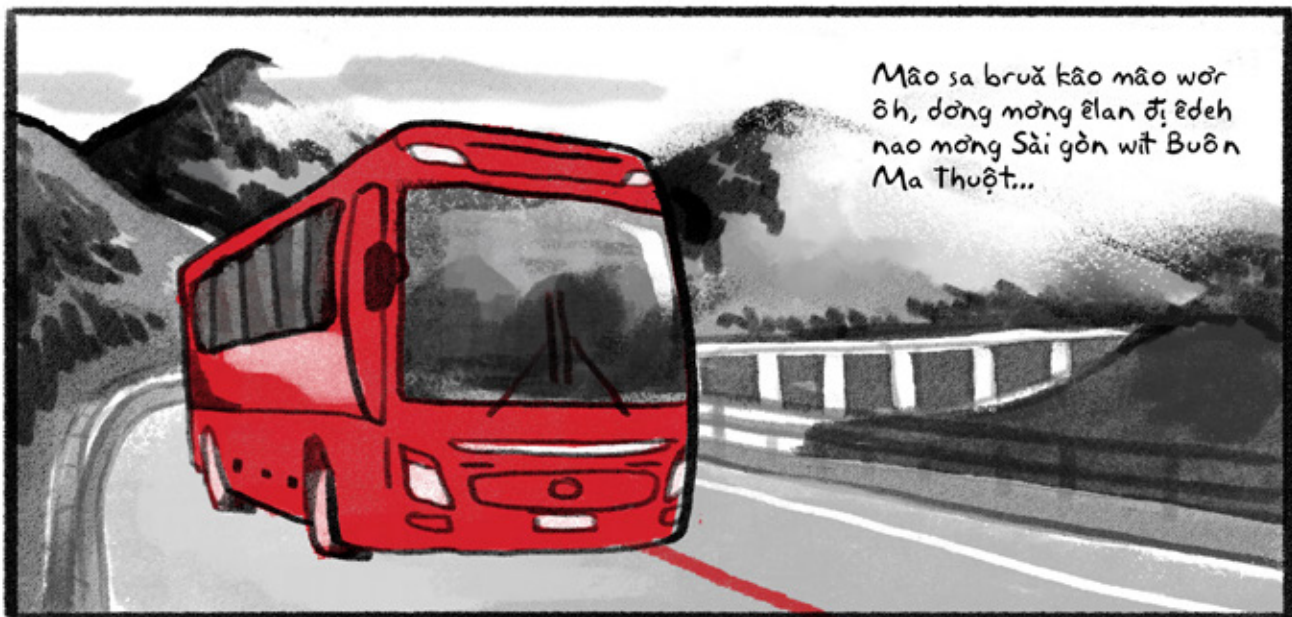

mlih kor klei kod pa kngan ieo yang - ieo nam kpia nao dong mong dum hrum nuuih E de drei

...klei kod di nu bi jhat jih mit mong njun hlam klei kbin nga yang?

Mão sa brũa káo mão wớ
ôh, đờng mớng êlan đờ, êdeh
nao mớng Sài Gòn wít Buôn
Ma Thuột...

Gần Ea Kar, káo
đôk ruah kờ, mniê
chỉ nân buh êmuh káo?

Djở nai
Linh Nga
Niê Kdăm
mớh hẹ?

Anak buh nai hlăm
TV laở kờ klei bhiăn
Ê đờ đrei lah

Nai mả jih yoh kờ anei.
Buôn sang hmei pla jít jin
bóng lah.

Jih jang di ñu hriê bi büt blö
klei Ê ðe, čiäng brei kô káo
ktôr hai.

Leh nân, káo gõ mã sa cõ di
ñu sa boh čiäng mät

Káo jät ai tiê sô năk, kyua dah di ñu thao káo
khăp čiäng kô phũn gha. Kyua nân káo gri
đăng ba đă piôh klei bhiăn pô na nao sô nân.

Phung mnuih
 buon sang
 khap ziang so
 nan

ti hruê yang dôt brei klei soaih präl kô kâo, át kâo gri dläng ba mbít hõng phung buon sang jih jang klei jāk siam mõng aduôn ae ðum drei piöh. Lu hin jāk hin mõh

